

RAUDONOJI PAGELBA

LRPK leidinys.

GRUODŽIO mėn. 1935
№ XIV

GRUODŽIO KAMPANIJA IR LIAUDIŲ FRONTAS.

1936 metų gruodžio mėn., ivikus fašistų perversmui, liudžiai prasideda nežaboto teroro gadinė. Visos darbiniku ir darbo žmonių organizacijos uždarnos arba apribėjamos jų veikimo teisės.

Panaikinama bet kurios liudžiai laisvės spręst savo gyvenimo reikalus. Policija, žvalgija, karo komendantai vieni sprendžia liudies likimą. Simtais geriaušieji liudies sunus metami į kalėjimus, į koncentracijos stovyklas ir policijos ir žvalgijos urvus, kur jie negaltingai kankinami, mušami; karo lauko teismai dešimtis išneša mirties sprendimus.

Laisvas rankas gauna visokie patamsių gailalai, spekuliantai liudies prakaito siurbeles, valstibes išde vagis, išerivotojai ir kiti.

Atsakidama į tai LRP paskelbė mēręsi sustiprinto veikimo kampanijai prieš fašistų smurtą, prieš mirties sprendimus, prieš liudies sunų kankinimus; už suteikimą materialinės pagalbos politikalinams bei jų veimoms; už RP veikimo populerezavimą tarp plačiausių visuomenės sluoksnių; už LRP organizacijos stiprinimą už jos eilių didinimą.

Siai kampanijai buvo skirtas gruodžio mėn., des jis išraštas kruvinomis raigėmis Lietuvos liudies istorijos lapuose: GRUODŽIO MĖNUO- KRAUGERIŲ PASISTŲ LIURAUJŲ TERORO PRARZIA; GRUODŽIO MĖNUO- 4 LIETUVOS DARBINIKŲ KLIESCS GERIAUSIŲ KOVOTOJŲ MUZUDIMO PRISIMINIMAS.

9 metai, kai Lietuvoj šeiminikauja kraugerių fašistų gauja;

9 metai, kai darbinikų klesas ir Lietuvos liudies skestas kraujose.

Pastaruoju laiku ištisas kraštas- Suvalkija- baisiai teriojamas: šaudama be atodailos į beginklę valstiečių minia; sudomi jauni ir seni, vaikai ir moteris. Žvalgijos ir policijos rusise inkvizitoriškai kankinami simtieji valstiečiai.

Bet tas baisus smartas, masinės žudinės nepajęgia sulaukit Lietuvos liudiuo kovos už geresnį gyvenimą, nuo broliško solidarumo terorizacijams, nuo ištiesimo pagalbos rankos teroro aukoms. Plačiojoj visuomenėj vis labiau auga pasipaurėjimus, pasipiktinimas fašistinių gaujų savavaliavimu, vis labiau pasireiškia simpatijos kovojantiems ir aiškeja supratimas SUBURTI VISAS ANTIFASISTINES JĖGAS VIENAM LIAUDIES FRONTAM KOVAI SU DARBO ŽMONIŲ

STIPRIKIM PABAMA POLITKALINIAMS

Lietuvos kalėjimai prikimšti šimtais politkalinų- darbinukų klesos bei liaudies geriausių sūnų. Aktivieji kovotojai teisiams ilgiems metams katorgos. Jie laikomą įkaitas, kad tuo labiau įbauginti nepasitenkinusius ir nesiveržiančius į kovą žmones; jiems fašistai keršija už vis auganti liaudėje pasipiktinimą ir pasiojaurėjimą fašistų smurto aktams.

J kalėjimų administracija surinkta iš visos Lietuvos visuomenės atmatos, girtuoklijai, sadistai, kuriems nekoptu atlikti bet kokią niekšiską darbą prieš politkalinius. Jų teisioginis uždavinis kankit, apsunkit ir padarit niomanomą politkalinų gyvenimą.

"Činai"-kalėjimų viršinukų, padėjėjų, skiriaus vedėjų ir t.t.- fašistų valdžios teikiama, pagal jų iniciativą ir gabumus išrast vis naujų suvaržimų politkalinams. Šiuo atveju administracijos tarpe eina tiesog rungtiniavimas, kas fašistų valdžios skaitinama. Aukšti "Činai" ordenai, pagirimai, teikiama ir skiriama tiems iš kalėjimą administracijos, kurie pasižimi savo ipatingu budeliškumu.

Viskas kalėjimo pritaikita tam, kad nukentėtų politkalinų sveikata ir palaužtų jų pasitikėjimą kovojančia darbinukų klesą ir liaudim, kad vesti juos į nusiminimą, prie klupčiavimo prieš kraugerį ir girtuoklį Smetoną. Fašistai gali girtis, kad ne viena kovotoja numarino, nukankino, išvarė iš proto ir kad ne viena sveiką padarė ligonių, nustojusiu darbinukumu, tapusiu visišku invalidu. Bet privesti politkalinius prie dezertivavimo iš politkalinų kolektivų, privesti politkal. prie maldavimo, prie malonės prašimų pas liaudies priešus-čia jų pasisekimai manki. Nes darbinukų klesos kovos atgarsiai, visos liaudies solidarumas ir simpatijos KOVOTOJAMS PRASIEŪSA ir per kalėjimų storas sienas.

Ir iš tiesų LRP akcijų kampanijų dėka ne vienas darbinukų klesos kovotojas, ne vienas liaudies reikalų ginėjas buvo išguloetas nuo jau besilaidžiančio ant jo budelio kirvio. Dėka LRP priimtų žigių ne kartą fašistai buvo priversti atsisakiti nuo mirties sprendimų liaudies sūnams vikmodimo. LRP, nežiurint įvairių sunkonių, palaiko tamprus rišius su politkalinų kolektivais. LRP surinktomis liaudies aukomis-pinigais, produktais, drabužiais- šelpia ir romia politkalinius. LRP taip pat rupinasi suintųjų šeimomis ir tuo budu daug prisideda prie politkalinų fizinės sveikatos išlaikimo.

Per gruodžio mėn. kampaniją turi but dar daugiau sustipritas veikimas prieš fašistų valdžios varomą politkalinų kankinimo sistemą, prieš politkalinų budelius. Turim mobilizuoti plačias mases rinktis prie kalėjimų protestams prieš žiaurų, nežmonišką politkal. laikimą. Turim reikalauti, kad butų panaikinti visi politkalinų suvaržimai.

Per gruodžio kampaniją turi but sustipratos rinkliavos politkalinams, turim stongtis, kad iki šiol teikiama politkal. parama butų padidita; ilgai sodinčiųjų draugų sveikata reikalinga specialaus gidimo ir maisto pagerinimo; taip pat ir naujų spintų draugų sveikata, dėl itin pablogėjusių kalėjimų sąrašų, greit ardosi ir tas vėl reikalauja padidinti ir pagerinti kalėjimų teikiama maista.

Per gruodžio kampaniją plačiosi visuomenė turi informuojama apie masinius areštus, vikstančius sąrašij su didėjančiu smurtu ir stiprėjančia reakcija. Tur but konkrečiau nurodita į vis labiau didėjanti šeimų skaičių, reikalingų pašalpos. Reikalinga plačiau populerizuot politkal. bei jų šeimų romimo ir aukų rinkimo reikalą.

Per gruodžio kampaniją gausingais plačiosios visuomenės protestais prieš mūsų draugų kankinimus kalėjimuose ir masinėmis rinkliavomis politkal. materialiai šelpiti, atsakikim į budelių veiksmus prieš liaudies sūnus, esančius fašistų kalėjimų nelaisvėj.

PRIEŠAIS IR BUDELIAIS.

Akivaizdoj to viso GRUODŽIO KAMPANIJĄ ir visi jai statomi uždaviniai turi but vedama į vieną tikslą- LIAUDIES FRONTO SUDARIMĄ. RP. populerizavimas tarp masių, kampanija už politkalinų ir jų šeimų romimą, kampanija terorizuojamiems valstiečiams romti, RP šilių stiprinimas, RP simpatika ir aukotojų skaičiaus didinimas- visa turi but per GRUODŽIO KAMPANIJĄ taip vedama, kad liaudies fronto sudarimas outų viso mūsų veikimo vaisium

ši straipsnelį, apie rašistų sušaudytus 4 geriausius darbininkų klasės kovotojus, gavom iš draugo, jau ilgus metus esančio kalėjime.

TRUMPA KETURIŲ BIOGRAFIJA.

Karolis Poželis: gimė apie 1894 m. Sušaudimo metu turėjo 32-33 metus. Jau gimnazijoje budamas aktyviai dalyvauja slaptame socialistiniame mokinių rate. Dorpatu /Tartu/ universitete, studijuodamas mediciną, pasireiškia aktingai kairiame socialistų-studentų judėjime. Prasidėjus revoliucijai, jis meta mokslą, ir visai atsiduoda revoliucijos darbui. Aktingai dalyvauja sovietų valdžios organizavime Lietuvoje.

Raudonajai armijai pasitraukus ir išgalėjęs baltiesniams, K. Poželis pasilieka Lietuvoje nelegaliam darbui. Iš karto jis ima organizuoti partiją. Vėliau išrenkamas į L.K.P.C.K.

Drg. Karolis turėjo tokių ipatibių, kurios patraukdavo kiekvieną partijos narį jam tekdavo slaptintis. Kadangi jis jau beveik visuose rajonuose buvo gyvenęs, tai nespėdavo pasislėpti, kaip, žinoma, žvalgiba ir vėl užklupdavo drg. Karolius ant kulnų. Išsisaugoti gi buvo ne taip lengva per kelis nelegalaus darbo metus tokių pagyventi visuose Kauno pakraščiuose ir visur turėti tokių pavojingų gorbėjų. Paskutiniuosiuose metais šiuo atžvilgiu jis buvo prigivenęs tikrą kviži: visuose kvartaluose jis buvo gyvenęs, visur turėjo pažįstamų, gorbėjų. Geriausia išcitis buvo-kuriam laikui pasišalinti iš Lietuvos. Draugai jį nuolat ikalbinėdavo bent laikinai išvažiuoti, pakosti savo "oda" kiek pasilsėti, ir pagaliau pagiditi prasidėjusia džiova. Tačiau jis žinojo- nors niekad tuo nesigivė- kad niekas taip nepažino partijos, kad niekas negalės atlikti to darbo, kuri jis dirbo, ir todėl jis nuolatos atidėlioje išvažiavimą. Bet išvažiuoti pasilsėti jam taip ir nepaviko. 1922 m. jis jau žinojo, kad užėjo jo pėdsakus žvalgiba. Tačiau svarbus partijos reikalai neleido jam bėgti iš Kauno, jis areštuojamas. Per apsivikimą jis nusiunčiamas į koncentracijos stovyklą. Iš ten jis tą pačią naktį pabėga. Pabėgdamas jis vėl sumaišo žvalgibai pėdsakus ir vėl pasislėpia iš jos akių, nors dirba Kaune.

Antrą kartą jį žvalgiba sučiumpa 1926 m. pavasarį. Išėina iš kalėjimo po amnistijos ir gyvena legaliai. Areštuetas vėl 1926 m. gruodžio 17 d. anksti ritė.

Juozas Graifonborgaris. Sušaudimo metu turėjo 29 ar 30 metų. Jo tėvas šaltkalvis, ir sunų mokė to paties amato. Bet draugas Juozas galvojo kitaip negu tėvas. Jis nors ir dirba su tėvu kalvėje, bet atliekamo mis valandomis imasi knyges ir mokosi. Laiko kare jis iš savo gimtojo mieste šv. Kalvarijos išvažiuoja į Rusiją. Čia jis istoje fabrike ir gali mažiau laike dirbti -daugiau turi laike mokitis, skaititi, iktsternu islaike egzamenus iš visų gimnazijos kursų ir gauna brandos atestatą.

Jis atsiduoda visam revoliuciniam judėjimui, kaip aktingas abioju revoliucijai dalyvis. Aktingai jis dalyvauja Sovietų valdžios kūrime Lietuvoje /dirbdamas Vilniuje drg. Karolis dirbo sovietų valdžios metu Sialiu apskr. daugiausia Joniški./ Jis vienas iš L. ir B.K. J. s. Organizatorių ir jo Centro Biuro naris. Jis ir vienas iš organizatorių ir dalyvių Vilniaus Komsemelų kariške burie, kuris pasižimėjo savo narsumu ginant Vilnių nuo lenkų. Išgalėjęs Lietuvoje buržuazijai drg. Juozas, kaip ir Karolis, persikelia į Kauną ir čia dirba palėpėj. Draugas Karolis ir Juozas- tai du arčiausiai prie L. K.P.-jos augimo stovėję asmens, nes tuo laiku, kai kiti nelegalus partijos darb. nuolatos keitėsi, juodu beveik be pertraukos dirbo palėpėje nuo 1920- 1926 metų.

Tiesa, drg. Juozas kelis kartus pasišalina iš Kauno. Viena kartą buvo partijos suvažiavime, kuris iviko Karaliaučiuje. Tenai su kitais suvažiavimo dalyviais jis buvo vokiečių policijos areštuetas ir po kelis savaites kalėjimo išsiustas į S.S.S.R. Vėliau, okupavus Lietuvai Klaipėdą, drg. Juozas siunčiamas suorganizuoti kompartijos org. Tuo laiku ten nebuvo ne vieno Komunisto ir darbininkų viešpatavo išimtinai tik esdekai ir sindikalistai. Jam pasiseka iš sindikalistų ir esdekų ištraukti revoliucioniškesnius darbinikus ir isteigti komp. organizacija. Po to jis vėl sugrižta į Kauną. 1926 m. pavasarį areštuojamas draugu su draugu Karoliu ir taip pat drauge su Karoliu po amnistijos palieciaujamas ir apsivieną legaliai.

"Demokratijos" metu jis be kitko vadovauja prof. darbui. 1926m. gruodžio 17 d. anksti iš rito drauge su Karoliu buvo areštuotas. Areštuoti šitokiuose aplinkibėse: sužinojęs apie fašistini perversmą Karolis atskuba pas Juozą, ant greitųjų apsirengia ir rengiasi vėl sprukt į palėpę. Juozo žmona Zenė, čia man pranešti apie perversmą. Man ji pasakė, kad Karolis su Juozu ir nurodė kur. Iš manęs jis nuejo pas Giedrį. Vos tik ji išėjo iš manęs prie namo, kur aš gyvenau privažiavo automobilis pilnas žvalginikų ir jau becinanti mane į gatvę sugręštavo. Nedarę net kratos, su manim nuvažiavo pas drg. Giedrį. Drg. Zenė dar nebuvo suspėjusi pas jį atciti ir todėl ji žvalgibarado darbomoganti. Kada mane su Giedriu vežė ji žvalgiba aš jam patilomis pranešiau, kad Juozas ir Karolis spėjo pasislėpti. Ši žinia ji smarkiai nudžiugino. Tačiau neilgam nuvažiavę į žvalgibą, radome jau ten draugą Karolį su Juozu. Daugiau areštuotų dar nebuvo.

Vėliau pasirodė, kad juodu iš tiesų paskui Zenę gal kokiomis 3-5 minutėmis vėliau išėjo ir tarp durų sutiko žvalgibinikus, su kuriais Zenė prasilenkė, nepastebėjusi. Taigi tik kelios minutės besvirė drg. Karolį ir Juozą nuo jų pažįstamos palėpės.

Kazis Giedris - bežemio sunus, kiek pagėjęs išvažiuoja į šiaurės Ameriką. Ten gerai išmoksta staliaus darbo ir dirba prie pianinų galibos. Dalivauja profrajangose ir socialistinėje sąjungoje, budamas jos kairiame sparne. Amerikai istojus karan jis aršiai agituoja, už ką deportuojamas iš Amerikos. Patenka į Rusiją, kur dirba tiek Sovietų istaigose, tiek L.K.P. Dirba Vilniuje, pasitraukus raudonajai armijai iš Vilniaus į lenkų baltgvardiečių rankas pateko K. Giedris ir lenkai jį jam rengsi sušauditi. Tik dėka tam, kad sovietai turėjo gory ikaitų, jis pasiliko givas ir iškoistas. Jis dirba prie karo trėmtinių gražinimo komisijos ir čia jį pažista daugelis iš Rusijos grįžusių trėmtimų į Lietuvą, tame skaičiuojė is busimų žvalgibinikų. Kartu jis buvo L. K. P. užsienio Biuro sekretorium. 1923 m. pabaigoj, prireikus nelegalius darb. Lietuvoj, drg. Kazis nesviruodamas pasisiulo važiuoti. 1924 m. - jis jau Lietuvoj, palėpėj čia neilgai jam teko darbt.

Tuojuo jis pažistamas, areštuojamas ir kariuomenės teismo nuteisiamas 4 metams. Po amnistijos jis išėina iš kalėjimo ir vadovaija raudonosios pagelbos darbui. Apie jo areštavimą jau minėjau.

Rafael Ciornij - jauniausias iš keturių buvo drg. Rafalkė, rodos 1901 m. gimęs, vargingoje Kauno židų šeimoje, jis buvo vienas iš pirmųjų LKJS. narių. Dėl savo energingo veikimo turi bėgti iš Kauno ir koki laiką pusiau legaliai gyvena Šiauliuose. Vėliau partijos siunčiamas į partkursius Maskvos kuriuos baigęs grįžta Kaunan. Bet lasvam but jam čia neilgai tenka. 1924 m. pradžioj areštuojamas ir išlaikomas kalėjime ligi 1926 m. amnistijos. Išėjęs iš kalėjimo jis vėl metasi partijos darban. Aktingai dirba prof. sąjungose. Suorganizuoja ir aktingai vadovauja vežėjų ir "gruščikų" profsajungai. Šie šiurkštus ir stiprus darb. Kurie taip sunkiai pasiduoda organizuojami, klausidavo drg. Rafalkės, kaip maži vaikai savo tėvo: Savo grieštu, bet rirtu, priejimu kompromisinu prie visų klausimų jis užkariaudavo pasitikejimą ir labiausiai nepatikimų ir atsilikusių darb.-kų sluopsnių.

Žvalgiba jį itarė organizavus ir pravedus provokatorių užmušimą, ors irodimų tam itarimui patvirtinti neturėjo.

Ke perversmo jis areštuotas ta pačią gruodžio 17 d. ir karo lauko teismo žvalgibinikai irodė, kad jis organizavo provokatoriaus klekos nužudimą.

5
VALSTIEČIAI UŽSTOJA SAVO
DRAUGUS-KOVOTOJUS.

Prienai, rugpjūčio 25 d. Prienų apilinkes valstiečių susirinkime tarp daugelio tarimų buvo taipgi nutarta neleisti policijai areštuot kalbėtojų busimame valstiečių suvažiavime Prienuose rugpj. 26 d.

Rugpjūčio 26 d. įvykusiame Prienuose valstiečių suvažiavime policija nenorėjo leisti kalbėti ir stengėsi areštuoti kalbėtojus, bet minia neleido. Girdėjosi šauksmai minicj, kad fašistai kalėjimą iš Lietuvos padarė, kad leistų visiems kalbėti, kas tik nori, laisvė visokiom nuomonėm. Minia taip užgulė policija ir rezervą, kad jiems teko tik iš tolo žiūrėti ir klausytis. Tarp kitų reikalavimų, kalbėju buvo mestas ir šūkis: PALIIST POLITKALINIUS. Valstiečiai išrinktos delegacijos neleido eiti vienos į savivaldibę. Jie apsupo namą ir aplinkines gatves, kad policija negalėtų areštuot. Minią tol neišsiskirstė, kol sugrižo delegatai

Išlanžas. Rugpjūčio mėn. 26 d. Valstiečiai, sužinoję, kad policija suėmė nuo kelių visus valstiečius neleidusius streiklaužiams ir spekuliantams vežt maistą į miestą, labai pasipiktino. Išėjo iš visų apilinkių pasirinkę atimti areštuotus iš policijos, bet jie jau neberado nei policininkų, nei areštuotųjų, nes jie jau buvo išvežti į Prienus. Po to buvo gauta žinia, kad iš kaimų suėmė vakariškio susirinkimo atstovus ir kad juos veža į Kauną. Tada valstiečiai nutarė atimti ir paleisti areštuotus.

Greit pasirodė policijos motociklas, vežimas su 15 policininkų, autobusas ir du taksi su žvalgibinikais. Minia juos sustabdė ir pareikalavo paleisti areštuotus. Policija į tai atsakė mušimais ir šaudimais į minią.

Tada valstiečiai puolė policija, sumušė, atėmė areštuotus ir kadangi areštuotieji buvo užrakinti autobuse, teko autobusas sulaužit, kad paleisti. Per muštines policija šaudė į minią ir sprogdino ašarinių dujų bombas. Daug buvo sužciasta, bet ir policija gavo akmeniu ir lazdom. Jie negalėjo prasivožti į Kauną ir bėgo atgal į Prienus, ir iš ten telefonu iššaukė apie šimtą raitosios policijos. Ir tik tada policijai pasisekė išvaikyti nuo kelių valstiečius.

Gražiškiai. Vilkaviškio apsk. Pagal šnipų nurodimą buvo areštuoti 3 žmonės, kurios tie šnipai iškundė, buk jie esa bendro fronto "pirminikai" ir buk jie išleide atšikaukima: "Ukininkai, prujakuriai, savanoriai..." Tada valstiečiai susirinko - apie 400 žmonių - irėjo jų atimti; nukarpe telefono laidus, nuginklavo policija, Gražiškių policijos viršininką nusivare prie kalėjimo ir liepė atrakit. Ir buvo paleisti tie 3 valstiečiai. Bet kita diena prasidėjo dar didesni areštai; kartu buvo areštuoti ir tie 3 atimtieji valstiečiai. Tada susirinko iš keturių valstiečiai - virš 400, apstatė Gražiškių miesteli - iš visų pusių. Jie nukarpo telefono laidus, tik nespėjo nukirpti laidų nuo Vistiečio pašto ir tuojau buvo iššaukta paslapto policija ir 3 šarvuočiai iš Vistiečio ir paleido ugui į minią. Beginkliai žmonės negalėjo ataispirti terorui daugelis krito sužeisti, ir žūmė. bet valstiečiai pasirinkę ir toliau

GINTI SAVO DRAUGUS-KOVOTOJUS.

KROKIAUKIS. Susipratė - valstiečiai susitarė nevožti piono į pienes, aktyvesniuosius padarė į kalėjimą, kitos dienos rita atvažiavo du vežimai valstiečių apsiginklavyusių - ir pareikalavo paleisti uždarius valstiečius, oia buvo sugrūmta valstiečiai savuosius išleide išsiskirstė pažimėtinai, kad jų tarpe buvo ginkluotų kaulių.

KURIAM VALSTIEČIŲ KOMITETAI.

4 mėn. apsk. susikūrė du valstiečių komitetai. Pravestas valstiečių pasitarimas Baradų valstiečių, sudariti du valstiečių komitetai.

VILKAVISKIO apsk. Gražiškių valsč. pravestas valstiečių pasitarimas ir sudaritas valstiečių komitetas.

KAZLŲ-RUDŲ apilinkes valstiečių I pasitarimas apėmė 7 žmones. Nutarta itraukt plačiausias valstiečių mases; priimta protėsto rezoliucija prieš nekaltu valstiečių areštavimus ir žudimus.

II pasitarimas jau II valstiečių. Išrinktas komiteto naris. Visi pasižadėjo ankot valstiečiams ir darbinikams, nukentėjusiems nuo fašistų

teroro ar jų reakcijos: jie pasižadėjo šaukti 20-30 valstiečių pasitari-
mus. 3 valstiečiai paaukėjo po pusę centnerio rugių šeklai; viena val-
stietė 2 litus; kiti pažadėjo, kai iškuls

ORGANIZACIJOS GIVENIMAS.

Per paligit trumpą laiką, organizacijai persitvarkius nauju organiza-
ciniu pagrindu, mes galim pažimėti žimų pasisekimą. Daugelij vietų jau vei-
kia LRP rateliai, daugelij vietų naujai susikūrė LRP organizacijos. Orga-
nizacija, jos tikslai ir uždaviniai užkariauja vis platesnių darbo žmo-
nių ir inteligentijos sluoksnių simpatijas. Apie tai liudija ne vien
tas faktas, jog š.m. rugsėjo pabaigoj organizacijos narių ir aukotojų
skaičius pasiekė 2.350 žmonių. Gražiausia kalba apie tai tas reiškinis,
jog organizacijos narių ir aukotojų tarpe nemažą nuošimtį sudaro ivairių
partijų bei organizacijų nariai, kad kai kuriose vietose mūsų organiza-
joms, liaudies fronto pamatu, pasisekė i RP darbą itraukt ivairias poli-
tines ir kulturines partijas ir organizacijas.

Bet čia pat turim konstatuot kad LRP veikimas žimiai atsilieka nuo
jai šiuo metu statitu ir statomu uždavinių. Net, paligit geriausiai
veikiančios organizacijos /Kaunas, Plungė, / dar neišmoko užverbuot, apimt
visus mums prijaunčiančius visuomenės sluoksnius, dar nepajėgia suburt
visas antifašistines jėgas, kovai su fašistiniu teroru, nemobilizuoja
plačių masių fašistų sauvaliavimui pasipriešit, neišnaudoja fašistų
smurto ivikių prieš visą liaudi, kad sudarit liaudies frontą.

RP, be abėjo, sugebėtų atlikt visus jai statomus uždavinius, jei ne tas
užsiskleidimas, sektantizmas, masinio darbo bijojimas ir vengimas, kuris
dar neišrautas iš organizacijos. Bet, iš kitos pusės, mūsų veikimas
nemažiau nukenčia, stabdomas ir tuo, jog mes dar neišmokom veikt dirbt,
jog mes dar nepajėgiam suskirstit ir tinkamos vieton pastatit savo jėgas.

Visose mūsų organizacijose /išskirus Kauno ir Plungės/ veikiama, dirba
stichiniai, nesilaikant iš anksto numatito veikimo plano. Visos LRP kon-
ferencijos tarimai ir rezoliucijos, kurie turėjo būt mūsų veikimo pag-
rindas, ne tik kad nebuvo, nei organizacijų, nei komitetų aptariami ir
neiškota budu, kad greičiau ir geriau juos giveniman ivikditi, bet visa
eilė organizacijų su jais net visai nebuvo supažindita. Tokiai padė-
čiai esant, ne tik organizacijos, bet ir aukštesnieji vadovaujantieji
organai nežino kas ir kaip veikt, nesiorientuoja esamoj padėtij ir nėra
tinkamai paruošti atlikt iškeltuosius uždavinius.

Organizacijos, budamos nusirištos bendru veikimo planu pamažu nus-
tojo organizacinio rišio nepalaiko rišių su savo centru, rajono komite-
tais; tas pats ir parajonėse, kur vietinės organizacijos atitruksta nuo
parajonių komitetų.

Pastaruoju laiku žimu ir rišių nutraukimas tarp raikomo ir centro komi-
teto. Apsilankimai iš rajonų i centrą darosi vis retesni, nesistama-
tiškesni; rajoną komitetų daviniai apie savo rajonus darosi vis netik-
slesni, nepilnesni. CK leidžiamam mėnesiniam biuletonij truksta davi-
nių iš daugelio organizacijų, /šiu organizacijų skaičius vis didėja/.

Tokiai padėčiai esant, mūsų organizacija, nežiurint i tai, kad ji apima
visą Lietuvą ir beveik kiekvienoj vietoj turi mums prijaunčiančių, nusto-
ja savo pajėgumo. Prieš organizaciją stovi uždaviniai, kurie tam, kad
outų ivikditi givenime, reikalingi centralizuotas, lanksčios organiza-
cijos, silpnai pravedami, nes nuo centro komiteto iki organizacijos vieno-
ty-ratelių- per komitetus rišiai labai silpni.

Tokia padėtis susidara pirmo: cilen dėl to, kad CK savo laiku nepasiru-
pino supažindit organizaciją su konferencijos veikimu, ivikusiomis dis-
kusiomis, išneštomis rezoliucijomis.

Antra, CK neišdirbo bendro visai organizacijai veikimo plano, remian-
tis konferencijos rezoliucijomis.

Trečia, CK nepasirupo savo laiku populerizuot keliamuosius svarbesni-
uosius uždavinius /liaudies fronto sudarimo klausimą, protesto bei pa-
gelbos kampanija terorizuojamus valstiečius remt ir t.p./

Ketvirta, CK nepasirupino populerizuot tarp organizacijos nariu svar-
besnias konferencijos rezoliucijas/ aktive auginimo klausimu, masinio
darbo, darbo kaime ir t.p./

Priimant visa tai domim, CK taria:

I. Sustiprit organizacinius rišius organizacijoj,

2. Turėt konkrečių davinius apie organizacijos narių, auktojų, ratelių ratelių branduolių skaičių; konkrečius davinius turėt apie organizacijos socialinį, tautinį sastatą ir apie jų priklausimą politinėms partijoms.

3. -----
4. Sudarit agitproga, kurio uždaviniai būtų aiškinti, populiarizuoti LRP tikslus, uždavinius, keliamuosius dienos klausimus; teikti informacijas apie RP veikimą visame pasaulyje.

5. Sutvarkyti transportą.

6. Rajono komitetai privalo:

a/ pirmon eilėn sustiprint jau esančias, veikiančias parajones, organizuoti naujas tose apilinkėse, kuriose yra bent ratelių.

b/ sustiprint jau esančias ir naujai kuriamas organizacijas kaime.

c/ organizuoti visuose kaimuose, ten kur turim organizacijų, ir ten kur palaikoma rišiai su atskirais valstiečiais. VALSTIEČIAMS PAGALBOS KOMITETUS; padėti valstiečių komitetams atlikti savo uždavinius ir jiems vadovauti.

d/ steigti PASALPOS KOMISIJAS prie raikomų, kurių uždavinys yra aprūpinti politinius ir jų šeimas.

e/ Rajonų komitetai turi teikti RP centro spaudai apžvalgas:

1. apie visą rajono organizacijos veiklą.

2. apie raikomo veiklą ir jo numatytus darbus.

3. apie užbrežtą savo mėnesinio veikimo planą bei jo pravedimą.

f/ Organizuoti KORESPONDENTŲ TINKLĄ, kiekviename ratelį po vieną-du korespondentus. Jų uždavinys - informuoti centro spaudą apie kiekvieną-smurto aktą, areštus, kratas ir t.t.

7. Kad raikomai tinkamai galėtų pravedti CK uždėtas prievoles, pirmiausia jie turi išdirbti konkretų planą toms prievolėms vykdyti giveniman pasiskirstyti pareigomis, kad kiekvienas žinotų savo konkretų darbą ir kiekvienam komiteto nariui uždėti atsakomybę už vieną ar dvi parajones, kurių veikimu jis pirmon eilėn turi rūpintis.

Taip pat prie komitetų turi būti organizuojamas activistų kadras, kuris padėtų komitetams atlikti savo pareigas.

Tam tikslui raikomai turi palaikyti ankštesnius rišius su activistų kadrais: jie turi būti informuojami apie komitetų veikimą, apie rajono organizaciją, apie parajones ir t.t.

1935 m. lapkričio mėn.

KORESPONDENCIJOS. . . . . LRP . CK.

KAUNAS

II. Parajonė. IX rat. /spalių mėn. I d./ - susideda iš 4 žmonių; aktyviai dirbo tik 2. Savo planą įvykdė 85% /iki lapkričio I d./ . I branduolį itraukė 2 narius ir 7 remėjus. Pasitarimą pravedė su 3 žmonėmis, pasikalbėjimus su 20 žm. rajoninė rinkliava apėmė 20 namų /6.55 lit ir produktai/; specialė rinkliava aprūpinti politkalinius šiltais rubais - 16 žm. /1.60 lit/, loterijos bilietai išplatinomi - 8/4 lit./ . Narių ir aukotojų mokėstis 8.50 lit /iš 10 žm./ . Suvalkijos nukentėjusiems 1,40 lit. /3 žm./ Iš viso apimta 46 žm. Pinigų - 28,05 lit.

/Red.: Draugai, būvot pamiršę nuroditi parajonę ir savo ratelio N. /V parajonė. Darbas pagerėjo. Spalių I d. mūsų parajonėj buvo 2 rateliai ir 5 jų ir 3 aukotojų, masinis darbas nebuvo vedamas. Dabar I d. XI mėn. 3 rateliai iš II narių ir 35 aukotojų. 2 rajon. rinkliavoms apėmė 50 žm.; Rinkliava "Drobės" fabrike - 6 žm.; 2 vakaruškom 41 žm.; I pasitarimu 3 žm. Gavom rišius su "Tilkos" "Drobės" "Koton" "Spaudos Fondo" dirbtuvėmis, su Darbiečių organizacija. Pinigų surinkom 16,65 lit.

Sudarėm 3 žmonių komitetą, kurs pravedė 2 posėdžius ir priėmė veikimo planą: 1/ Veikti liaudies fronto pagrindu 2/ Ruošti activistų kadrus 3/ kuo greičiausia šaukti sekretorių ir activistų pasitarimus.

Pagerėjus darbui, padidėjo masinio darbo galimūmai, taigi į darbą, draugai.

Butrinomis. 2 rateliai iš II narių /vienas jaunolietuvis ir vienas "Gordonijos" naris ir 7 aukotojų, kurių vienas I. Česnikai ir vienas liaudirinkas folkistas. Bet to ir rišių su Kaspariško, Mazunų ir Čezunų kaimais - sarišij su vedama kampanija padėti 2 draugams, pabėgusiems iš IX forto, rinkliava apėmė 50 ivairių pažiūrų žmonių.

/Red.: labai gerai, kad vedat pavienias akcijas, par 2 pabėgusiems iš IX forto. Tik per mažą turit aukotojų /tik 7/. išnaudokite rišius, kurinos jau turit su svetimais, organizacijomis ir su kaimais. Pavers-

lit. Butrimonių organizacija plačia masine organizacija.
 ŠAKIŲ -SINTAUTŲ apilinkėji sudaritas RP ratelis 5 žmonių. Jie apsiėmė per vieną mėnesį gauti 36 aukotojus.
 KAZLŲ-RUDA RP komitetas susideda iš 3 narių. Ratelis turi 4 narius, kurie apima ICI aukotoją. Pinigų gauta 55,50 lit.
 /Red.: draugai turit daug aukotojų, reikia juos itraukti aktyviais nariais į ratelius ir pasiskirstit darbas; priešingai jie jaučiasi stovyti nuošaliai ir konfliktai beišrengiami/.

Siauliai, spalio mėn.
 Spalio mėn. susistreikavo "BaTo" fabriko vieno skiriaus darbinikai. Po 4 dienų streikavimo streikas buvo laimėtas. Tačiau, kai darbinikai ritą atėjo į fabriką ir norėjo stoti į darbą, jie sužinojo, kad praėjusią naktį buvo suimtas streiko komitetas. Visi fabriko darbinikai solidarizuojantis su areštuotais draugais tuojuo metu darbą ir reikalavo tuojuo leisti suimtuosius draugus. Po 2 valandų streiko suimtieji buvo palinuosuoti.

ŽVALGIBOS TERORAS ŠIAULIUOSE

Kelių mėnesių bėgijė Siauliuose ir šiaulių apilinkėj buvo suimta eilė darbinikų.

Grinfeldas. Š. Štrominikas. P. Abramavičius. B. Butkus. A. Kaltinovskis. M. Sochotas. Pranas. G.

LIAUDIS I PAGELBĄ SUVALKIJO S TERORIZUOJAMIEMS VALSTIEČIAMS.

Per rugsėjo mėn.

KAUNO ORGANIZACIJA. per 3 pasikalbėjimus, pasitarimus ir 3 vakaruškas apimta 186 žmonės ir išnešta 6 protesto rezoliucijos. Už rugpjūčio mėn. surinkta valstiečiams 58 lit., už rugsėjo m-26,40 lit.

PLUNGĖ. Protesto rezoliucijoms apimta 159 žmonės -Red.: kokia jų socialė padėtis /. Už rugsėjo mėn. valstiečiams -6 lit

KLAIPĖDA. Per vakaruškas apimta 50 žmonių.

JONAVA. Per vakaruškas apimta 53 žmonės.

KAUNO KOMUNISTŲ PARTIJS, sarišij su valstiečių streiku, buvo pravyti reikalavimams: "Audine" 300 darb. ir pasiusta protesto rezoliucija, 200 žm., jų apimtuju vardu. Šilvoj - 15 darb. pasikalbėjimas, o per vietine profgrupe visoj fabrikoj populerizuota valstiečių streikas ir pasiusta protesto rezoliucija daugumos darbinikų vardu. Pas Sodinski mitingas apėmė 30 darb, kurie solidarizuodamiesi su valstiečių streiku susitabdė I.val. darbą, o sekančią dieną pusei dienos ir išėjo sutikt valstiečių. Pas Saragovičių mitingų apėmė 20d-10 minučių solidarizavimosi streikas; Pas Leviną -20 darb., pas Kamberį 15 d., Hermese-20 d./s streikavo 15 min. ir priėmė protesto rezoliucija I, pas Palkovskį-20 d. Zidų ligoninėj- 25 žm./protesto rezoliucija/ Dar streikavo siuvėjai, daliniai kirpėjai, nuėję sutikt valstiečių. Iškabinta 25 plakatai.
 /Red. Negerai, kad draugai vėliuoja duoti savo pravestas pagalbos apiskaita/.

Iš Marijos gauta 25 lit. ir drabužiai. Tariame nuoširdų dėkų

BALTAŠIS TERORAS LIETUVOJ.

GRAŽIŠKIAI. /Vilkaviškio apskr./

Hitlerinikai ir Valdemaninikai norėjo panaudoti valstiečių nepasitenkinimą savo agitacijai. Kartu ir žvalgiba norėjo išprovokuot valstiečius sprogdit gelžkelio tiltus, traukinius, degit namus. Bet, kai i kovą isitraukė platus valstiečių ir darbinikų sluoksniai, valstiečiai liaudinikai, krikščionis demokratai, kamunistai, savanoriai/. jie užprotestavo prieš visuomenės turto naikinimą, už demokratines laisves, už mokesčių sumažinimą, už Lietuvos nepriklausomibę, už BENDRĄ LIAUDIES FRONTĄ, ir išleido atsišaukimą: "Ūkinikai, naujakuriai, savanoriai".... Taip ir buvo užkirstas kelias hitlerinikam ir valdemaninikam.

Bet valstiečių nebuvo kalbama apie konspiraciją ir todėl policija ėmė suiminėti valstiečius ir, kai valstiečiai, virš 4 šimtų, susi-

rinko vaduot areštuotųjų, 60 policinikų su dviem šarvuočiais ėmė šaudyti i minią, teisiog i žmonės paleido ugnį. Valstiečiai sugulė ant žemės, bet 4 jų tuoju buvo sužeisti ir areštuota.

Vienas sužeistas jaunas valstietis, kokių 20 metų, i policiniko pasiūčiojimą ar jau stipri. "atsakė:" Aš stiptu, bet ir tu pastipsi." Tada policinikas smogė šautuvo buože jam i galvą ir užmušė. Nuo jo smugio šautuvo buože nulužo.

Kalviui Abramavičiui peršovė abi kojas.

Visus sveikuosius suvarė i vieną vietą ir mušė, kiek imanidami; šautuvais ir durtuvais daužė.

3 sužeistieji dar ligoninej. Kalvis Abramavičius vargu bepasveikins: vienos kojos kaulas visai sutriuškintas ir koja reikia amputuoti, o jis neduoda, nes labai skurdžiai givena, 4 vaikų turi.

Užmuštojo 20 metų valstiečio laidotuvėse žmones pakėlė triukšma: "Salin žudikai." Šaudami. Aukojo kiek kas turėjo užmuštojo broliui, kad paminklą pastatytų. Policija nutempo tą brolių tardit, bet jis atsikirto: "Niekas negali man uždraust rinkti dėl paminklo" ir policija priversta buvo paleist jį

Viena valstietė rinko pinigus už pirkti pamaldas už sunusį 20 metų valstietį. Žvalgiba užrodė policijai ir toji tiek ja sumušė, kad visa juoda buvo, kaip anglis. Žvalgiba netikojo, kad ji renka pomaldomas ir ėmė ją kankinti - vėvė rankas durimis, suko pirštus iš sanarių, išsukinėjo abiejų rankų pirštus.

IŠ TEN, KUR MUSŲ DRAUGAI LAIKOMI NE LAISVEJ.

Naujai suimtuosius žvalgiba stengiasi paversti provokatoriais. Ipač jaunuolius kamuoja. Žvalgiba stengiasi ivairiais būdais irediti, kad suimtasias ira nepilnaprotis, kad tuo žemintų patį judėjimą. Stengiasi apsimesti suimtojo draugais, kad tuo išgautų ką nors. Bet jiems retai tas tesiseka.

Kalėjimų administracija nuolat tičiojasi mūsų draugais. Taip karė kalėjime, IX forte vedamas mankštos pamokos purve; Palemonė durpine neleidiama rankų po darbo nusiplaut prieš valgi. Kai drg. JH. džiovinikas pasisakė negali dirbti tiek, kiek vald. Kondratavičius reikalauja, šis atsakė "kovoji už darbo klešą, tai turi daugiau dirbt." Ir tam pan.

Politkaliniai turi dirbti priverstinus, katorginius darbus. Kaune dirba aulų dirbtuvėj, šaltoj tamsoj rusij, uždirbdami 10-15 c. i diena: ir Palemono durpine, kur uždedama nepakeliama darbo norma /300 vagončių i diena/, gaudami 30 c. i diena ir mažiau. Tenka dirbt 12-14 val. kol normą atidirbsi, jei vidurij mėnesio susergi, tai nemoka ir už atidirbtą laiką. Baigus norma siunčiama i kitus darbus. Karė kalėjime apdirbama 40 ha žemės, teisiams tiltai, kasami grioviai, atliekami šaltkalvių, stalių, grindikų darbai po 9 val. kasdien. Grižę turi stot prie vidaus darbų - skust bulvių, pumpuot ir vežt vandeni /pumpuojama naktį nuo 3-6 val. ir po vakarinio patikrinimo/.

Prie nepakeliama darbo prisideda nuolatinės bausmės: be cilės eit i darbus, miegot be paklodo; karceris, izoliacija. Per vieną 1934 m. mėnesį bausmių čia buvo ivikdita: 319 be cilės i darbus, 60 be pasiklojimo, 33 pures sunkaus karcerio. Izoliacijoje išlaikoma, ipač politiniai, po 4-6 mėn. be knigų, be pasikalbėjimų. Be oficialių baudų areštuotieji nuolat fiziniai kankinami. KAUNO S.D. kalėjime 1935 m. per du supuse mėn. buvo nubausta 65 politkalinių. Baudžiama už visokias smulkmenas: už atsisakimą dirbt i gegužės, už gulėjimą draudžiamu metu, už aukštą toną, kalbant su valdinikų, už nesikalbėjimą su provokatorium, už valgimą nera po laiku, už "netvarkingą" lentinos laikimą ir t.t. Ipač kabinėjasi Salkauskas, kal. viršinikas, ir IV bei VIII sk. valdinikai Radionovas ir Kapočiuonas, VIII sk. prižiūrėtojai Pilipavičius Jurgis, Martišius ir Pečkauskas. Bajorų kalėjime drg. Gadeikis gavo kandalus; buk ruošesis pabėgt, drg. Kazlauskas 14 parų be pasiklojimo, už neva duotus drg. Gadeikui savo baltinius.

Bet kokie skundai neišklausomi. Politikaliųjų kamera nubausta visa kolektyviai už nekalbėjimą su provokatorium, davė taip oė jokių pasekmių protesto pareiškimą /pavieniui/ Prokurorui. Ne buvo išklausi- tas ir moterių politikaliųjų skundas dėl perdidelio jų sukimšimo.

Žmogui mažiausia reikalauja ir bent 2/1/2 m gringų ploto, o dabar dedima dvirubai labiau susikimšę, o barakuose prie Palemono durpino gyvena virš 200 žmonių, o statititi jie buvo 70-80 žmonių. Ventilacija nėra, 18 m ilgio ir 10 m. pločio barake vienas žibalinis žibint- las. Pro supuvusį stogą varva vanduo. Karo kalėjimo - duobė, kurios vienas šonas išmurtas. Karceriai tamsūs, langelis 50 cm. pločio; grindis 4 žingsnių skersai, 5 ilgiai. Visa supelėję, niekad nevedi- ma. Visur stengiamasi duot politikaliuoms kuo blogiausios kameros, kur neieina saulė, kur grindis supuvusios ir tenka ant jų gulėt, nes narai perpilditi. Valgių nėra visiems vietos prie stalo, tenka ant "parankės" sėdint, valgiti.

Valgių, kad tokiose saligose sėdint, politikaliniai nuolat serga. Iš šėdinčių Karo kalėjime 84 moterų 8 gresia mirtis, jei nūRPpagalba. Vi- šėdima nusako vieno atviresnių pelėsių "odžiai": "Gidit. Ne, šia- tekas negido-tik padeda numirt." Patekt pas giditojė sunku, o ir pa- tekus giditojė pav. Bačinas, klausia pirma už ka sėdi ir kelint- art. I pav politikaliuoms išvadina simulantais ir rašo raporta nu- baust karcerių, Seraitė Leja, džiovinike, pradėjo skustis, kad ja- aikė vienutej su dviem sergančiom kriminalinėm, kurių viena visa da- to po savim, ir lango negalima atidariti. Už tai budelis Salkauskas imeta ją i vienutej rusij. Kai kaliniams daromas inkeijos, adata net- rata ne nušluostoma. Ira didelis pavojus apsikvest. Baltiniai plau- nami kartu su vieneros ligom ir trochoma sergančių. Džiovinikai lai- komi dažniausia sveikųjų tarpe.

I pirtį leidžiama kas dvi savaites. Karo kalėjime tai duobėj išmuri- tas tunelis, iš kur tik susipurvinės gali išeit. Palemone pirties ten- ka laukt po mėnesį ir daugiau, atsiranda parazitai.

Ipač fortuose šolama. Kameros blogai kurenamas. Šiltų nuosavų dra- qužių, nevisur ileidžia, pav. Raseinuose ir nepilnamečių kalėjime kalnaberžėj. Valdiškų šiltų neduodama, kur jie ileidžiami, duodama- nešiot tik kokiais trim žiemos mėnesiais. Valdiški visai seni, sude- vėti, pūrvini. Karo kalėjimą jei puskarinikis pastabi tuose sudevė- tuose rubuose skite, parplėšia iki galo, už atsisegusia soga, išpiau- na visas; ir baudžiama už tai.

Valgis tik bloginamas. Seniau ligoniams buvo duodama baltas duonos 400 gr.- dabar 200 gr. pieno I literį, dabar 1/2, mėsos 200 gr., dabar -100, kiaušini viena, dabar-nėvieno.

Mokitis beveik neimanoma. Nuosavų knigų laikit neleidžia, galima imt tik iš kalėjimo bibliotekas, kur nėra padoresnių knigų, o prie kitų kalėjimų ir visai nėra. Be to i metus kelis kart daroma bibliotekos revizija ir tuomet visai be knigų likt. Laikraščiai ileidžiami iškar- piti; buvo atsitikimų, kada už "Liet. žinių" iškarpos laikimą buvo nu- bausta.

Žodžiu, administracijos teisioginis kankit, baust, neduot ramibės politikaliuoms. Bet jie tvirti dvasia. Ir ne vienas fašistu nekaltai igrustas žmogus, išėina iš kalėjimo susipratusių darbinikų, pasiri- žusiu kovot prieš fašizma.

MOSĖDIS. Sustreikavus darbinikams, kad pakeltų atliginimą už darbą rangovas

Stankus idavė žvalgibai, ir buvo areštuota 12 darbinikų. Du iš jų pririšo prie ratų, kad negalėtų pasiimti duonos rubų, o jie jau visą porą buvo nevalgę ir vienmarškiniai. Taip ir varė i kalėjime. Savo žiaurumu pasižimėjo policinikai Tolangis ir Milis.

Ona Kazračienė nuėjo paklaust ar paleis jos vira, ir atnešė jam val- gio. Jie sutiko "Eik namo." Ona atsakė: "Aš, ir be jusų, žinau savo namus; bet kas bus virui. Policija išgrudo ją ir sekančią dieną susta- tė protokola už "pasipriešinimą policijai," ir ji buvo nutcista 2 mėn. Viras gavo 3 mėn. ir istreminą visam karo stoviui. Liko ukio 12 ha žemės, givuliai ir dvejetas vaikų -berniukas 7 ir mergaitė 4 metų visai be jokios priežiurės.